

Klinická biochemie OPvLM

Průvodce specializačním
vzděláváním pro odborné
pracovníky v laboratorních
metodách

Prosinec 2019

Zařazení do specializačního vzdělávání

- Podmínka pro zařazení je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání odborného pracovníka v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků dle § 26 zákona č. 96/2004 Sb.
- Odbornou způsobilost lze získat:
 - a) Absolvování akreditovaného magisterského studijního oboru, který obdržel souhlasné stanovisko MZČR k získávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání.
 - b) Absolvování Akreditovaného kvalifikačního kurzu **Odborné zdravotnické laboratorní metody**

Průběh specializačního vzdělávání

Vzdělávací program oboru stanoví minimální požadavky na celkovou délku přípravy, rozsah a obsah praktické a teoretické části

Specializační vzdělávání se uskutečňuje formou:

- formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícímu stanovené týdenní pracovní doby
- může probíhat i jako rozvolněná příprava v rozsahu nejméně poloviny stanovené týdenní pracovní doby; celková délka praxe se prodlužuje úměrně výši úvazku
- do specializačního vzdělávání lze započítat dobu pracovní neschopnosti, MD, RD v úhrnu 14 týdnů v kalendářním roce - započítává školitel.

Do specializačního vzdělávání lze na základě žádosti započítat:

- část dříve absolvovaného studia, která nahrazuje absolvování povinných modulů základního kmene nebo specializace, pokud žadatel prokáže, že výuku daného tématu absolvoval v průběhu VŠ či PG studia (nutno doložit státní či státní rigorózní zkouškou a dokladem o jejím rozsahu a obsahu)
- část odborné praxe absolvované v jiném oboru specializace (obor musí být ukončen atestační zkouškou) nebo v cizině, pokud odpovídá vzdělávacímu programu

Základní kmen pro klinické laboratorní obory - klinická biochemie, alergologie a klinická imunologie, klinická genetika, nukleární medicína

Celková doba praxe 24 měsíců		Délka praxe
Úvodní povinná praxe - probíhá v klinické laboratoři oboru, do něž je uchazeč zařazen.		6 měsíců
Praxe v klinických laboratorních oborech - probíhá v laboratořích biochemických, imunologických, nukleární medicíny (nebo na úseku RIA metod v laboratoři klinické biochemie nebo imunologie), hematologických a transfuzní služby, mikrobiologických, toxikologických, genetických, cytologických a dalších.		18 měsíců
z toho	Povinná praxe v klinické biochemii	3 měsíce
	Povinná praxe v hematologii a transfuzní službě	3 měsíce
	Povinná praxe v mikrobiologii	2 měsíce
	Povinná praxe v imunologii	2 měsíce
	Povinná praxe v nukleární medicíně	1 měsíc
	Povinná praxe v lékařské genetice a molekulární biologii	1 měsíc

Základní kmen pro klinické laboratorní obory - klinická biochemie, alergologie a klinická imunologie, klinická genetika, nukleární medicína

- Praxi v uvedených laboratorních oborech absolvovanou před zařazením do oboru (tedy včetně praxe v době AKK) je možno započítat.
- Odborná praxe probíhá na pracovištích, která jsou schopná zabezpečit provádění výkonů uvedených v logbooku a jejichž laboratorní provozy mají příslušné vybavení. Akreditace laboratoří pro výuku není vyžadována.
- Odborná praxe, včetně činností na všech pracovištích, je zaznamenávána a potvrzována školitelem v logbooku.
- Pro výpočet délky praxe je rozhodující součin výše zdravotnického úvazku a doby praxe.
- Při zdravotnickém úvazku nižším než 0,5 praxi nelze uznat.
- Školitelem může být pouze zdravotnický pracovník (VŠ analytik nebo i lékař) se specializovanou způsobilostí - atestací v oboru klinická biochemie.
- Školitele si účastník specializačního vzdělávání zajišťuje sám a musí být ze stejného pracoviště jako účastník.
- V rámci povinné praxe mimo vlastní obor specializace je školitel VŠ analytik s atestací v oboru dle zaměření laboratoře (např. mikrobiologická laboratoř - školitel s atestací v oboru mikrobiologie...)

Základní kmen pro klinické laboratorní obory - klinická biochemie, alergologie a klinická imunologie, klinická genetika, nukleární medicína

- Účast na vzdělávacích aktivitách
- povinný modulárně uspořádaný kurz Základy klinických laboratorních oborů - 8 modulů - 24 dní
Obecný modul, Biofarm, Imunogen, Henm, Mipremn, Anal, Chestat, SLP - v souladu se vzdělávacím programem se v rámci jednoho semestru vypisují pouze 2 moduly ve dvou termínech. Výjimku tvoří pouze modul Chestat, kde výuka probíhá na PC a je tudíž kapacitně omezen. Kurz je ukončen písemným testem
- povinný kurz Neodkladná první pomoc - 2 dny
- povinný seminář Základy zdravotnické legislativy - 1 den

Absolvování kurzu Neodkladná první pomoc a semináře Základy zdravotnické legislativy není podmínkou pro ukončení základního kmene. Tyto kurzy mají omezenou platnost 5 let a proto je těm, kteří je neabsolvovali před zařazením do oboru (např. v rámci AKK), doporučujeme absolvovat až během specializovaného výcviku. Jestliže ke dni atestace neuplynulo 5 let od absolvování těchto kurzů (např. v rámci AKK), **nemusí se opakovat!!!**

- Moduly povinného modulárně uspořádaného kurzu je možné absolvovat v libovolném pořadí. Moduly mají platnost 5 let.
- Od absolvování prvního modulu v rámci základního kmene do testu nesmí uplynout víc než 5 let!
Do intervalu se započítávají i pracovní neschopnosti a mateřské/rodičovské dovolené !!!

Základní kmen pro klinické laboratorní obory - klinická biochemie, alergologie a klinická imunologie, klinická genetika, nukleární medicína

- Podmínky pro ukončení základního kmene a vystavení potvrzení o ukončení základního kmene:
 1. Absolvování všech modulů povinného kurzu Základy klinických laboratorních oborů
 2. Úspěšné absolvování písemného testu
 3. Absolvování předepsané povinné praxe včetně výkonů

Splnění podmínek základního kmene má neomezenou platnost!!!

Písemné potvrzení o ukončení základního kmene, které se vydává na základě žádosti, nelze vydat bez absolvování a doložení povinné praxe a výkonů.

Pro postup do specializovaného výcviku po základním kmeni Katedra klinické biochemie IPVZ **striktně nevyžaduje doložení absolvování veškeré povinné praxe, ani písemné potvrzení o ukončení základního kmene.**

Specializovaný výcvik

- **Povinná praxe** - min. 36 měsíců, z toho 3 měsíce na akreditovaném pracovišti vyššího typu

Celková doba	36 měsíců	Délka praxe
Praxe v laboratoři klinické biochemie		33 měsíců
z toho	Laboratoři akreditovaného pracoviště nebo ústavu klinické biochemie nebo na pracovišti doporučené výborem odborné společnosti ČSKB	3 měsíce
	Oddělení hematologie a transfuzního lékařství nebo hematologická laboratoř	1 měsíc
	Mikrobiologická laboratoř	1 měsíc
	Imunologická laboratoř	1 měsíc

Specializovaný výcvik

- Doporučená doplňková praxe - není povinná

Pracoviště	Délka praxe
Patologicko-anatomická laboratoř	1 měsíc
Toxikologická laboratoř	1 měsíc
Laboratoř klinické farmakologie	15 dní
Cytogenetická laboratoř	15 dní

Specializovaný výcvik

- Teoretická část:
- Povinný specializační kurz v klinické biochemii s případnou navazující e-learningovou formou výuky v celkové délce 16 dní - 4 povinné moduly
V rámci jednoho semestr je vypsán jeden specializační modul. Moduly také mají platnost 5 let.
- Doporučené jsou další odborné akce pořádané IPVZ, ČLS JEP.
- Moduly povinného kurzu je možné absolvovat v libovolném pořadí.
- Od absolvování prvního specializačního modulu do atestace nesmí uplynout víc než 5 let! Do intervalu se **započítává doba pracovní neschopnosti, mateřské/rodičovské dovolené.**

Atestační zkouška

Podmínky pro přistoupení k atestační zkoušce:

1. Absolvování povinného kurzu Neodkladná první pomoc a semináře Základy zdravotnické legislativy
2. Praxe v minimální celkové délce 60 měsíců při úvazku 1,0
3. Absolvování veškeré povinné praxe předepsané v rámci základního kmene i specializovaného výcviku a její zhodnocení školitelem (záznamy v logbooku a v průkazu odbornosti - indexu)
4. Seznam předepsaných a provedených výkonů v logbooku potvrzený školitelem
5. Absolvování všech modulů povinného specializačního kurzu
6. Přihlášku zaslat mim. 50 dní před termínem atestace a k přihlášce doložit kopii celého logbooku, kopie potvrzení o absolvování závěrečného testu na ukončení základního kmene

Atestační zkouška

Část praktická - práce s reálnými podklady, např. elektroforeogramy, chromatogramy, dokumentací kontroly kvality, sérií výsledků téhož pacienta v časové řadě apod.

Část teoretická - 3 odborné otázky

- analytická problematika (principy analytických metod)
 - klinicko-biochemická problematika (statistika, management, metrologie, chemometrie, kontrola kvality)
 - klinická problematika (základní orientace v indikaci laboratorních vyšetření a jejich významu) - zkouší lékař
- Složení komise: 3 analytici + 1 lékař, předsedou je zpravidla analytik.
 - Praktická zkouška předchází teoretické. Pokud je hodnocení praktické části neprospěl, v teoretické části se nepokračuje.
 - Po úspěšném složení praktické zkoušky je možno atestaci přerušit, praktická část pak platí 2 roky a to i v případě neúspěchu v teoretické části atestační zkoušky. Odstoupení od atestační zkoušky po vylosování otázek je hodnoceno jako neprospěl.

Atestační zkouška

- Opakování atestace je možné nejdříve za 6 měsíců. Celkem je možné zkoušku opakovat 2x. Je nutné podat novou přihlášku k atestační zkoušce.
- Pokud mezitím uplyne > 5 let od absolvování některého z modulů specializovaného výcviku, je nutné ho **znovu absolvovat!**
- Poplatek za atestační zkoušku je 500 Kč. Za další pokusy se poplatek navyšuje: 3500 Kč (2. pokus) a 5000 Kč (3. pokus). Další pokusy nejsou přípustné.
- V případě omluvy a neúspěšné zkoušky poplatek propadá.

Formuláře žádostí

- Žádost o posouzení odborné praxe nebo vystavení potvrzení o ukončení základního kmene naleznete na: <https://www.ipvz.cz/nelekarsti-zdravotnicki-pracovnici/zadosti-a-formulare/zadosti-a-formulare-nelekarstva-zdravotnicka-povolani>
- Elektronická žádost o započtení dříve absolvovaného studia, praxe do specializačního vzdělávání se podává: <https://ezp.mzcr.cz/VzdelavaniNelekari/Formulare>
- Přihláška k atestační zkoušce
<https://ezp.mzcr.cz/Request/Create?type=SN07PRIHLASKAATESTACNIZKOUSKA>
- Vzdělávací program oboru klinická biochemie je ke stažení na webových stránkách IPVZ
<https://www.ipvz.cz/o-ipvz/kontakty/pedagogicka-pracoviste/klinicka-biochemie/vzdelavaci-programy>
- Přehled VŠ které mají souhlasné stanovisko MZČR
http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/prehled-souhlasnych-stanovisek_4386_2103_3.html
 - Akreditovaná pracoviště
http://www.mzcr.cz/Odbornik/obsah/akreditace_3091_3.html

